

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 58. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992360032688.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Sluttelig kommer han ind paa den ligeledes i senere Tider saa ofte behandlede Indvending, at den som ikke tror paa Religionens Dogmer bør tie for ikke at berøve de Andre deres Tilhold i Livet. Med Varme og Lidenskab svarer han herpaa, at hvad de dannede Klasser og Byerne angaar, findes der ikke mere Nogen, som tror paa Dogmer (man erindre, at han skriver 1801-1802), og for de lavere Klassers Vedkommende indskrænker han Spørgsmaalet paa denne Maade: Selv om det var givet, at Masserne aldrig burde og kunde rives ud af deres Vildfarelser, saa maatte det først afgøres, om Hensynet til Offenheden giver Ret til at bedrage og om det er en Forbrydelse at sige Sandhed eller dog et Onde at Sandheden siges. Men nu viser der sig ovenikøbet allevegne i Masserne en Drift til at lære Virkeligheden at kende; det bliver tydeligt, at Troen overalt er undergravet; hvad det 59 gælder om, er da hurtigst muligt at godtgøre Menneskene, hvor uafhængig Forpligtelsen til at gøre det Rette er af Troen paa et følgende Liv.